

YTTRANDE
Stockholm den 1 juni 2015
A2015/1050/ARM
Dnr 54/2015
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet – Del II (SOU 2015:38)

Sieps har inga invändningar mot huvuddelen av de förslag som utredningen lägger fram. Samtidigt bör noteras att förslagen sammanhänger med utredningens tidigare framlagda förslag (SOU 2015:13) och också med förslag som kan komma att presenteras av Utstationeringskommittén (A 2012:03).

När det gäller frågan om att utse en representant för arbetstagarsidan, har Sieps inget särskilt att erinra. Det är en åtgärd som verkar föreslås för att parterna på den svenska arbetsmarknaden hittills misslyckats med att anpassa sin verksamhet till de krav som följer av utstationeringsdirektivet och Lavaldomen, nämligen att se till att det svenska systemet med kollektivavtal blir transparent och förutsebart.

I fråga om förslagen rörande entreprenöransvar stödjer Sieps utredningens bedömning av följande skäl.

Sieps anser inte att en utsträckning av entreprenöransvaret till flera led (ett solidariskt ansvar) kan anses omotiverat eller oproportionellt med hänsyn till hur den svenska arbetsmarknadsmodellen är utformad. Den höga grad av flexibilitet som följer med en kollektivavtalsbaserad ordning skapar sannolikt större utrymme för missbruk än i länder med högre grad av lagreglering och offentlig kontroll. Ett utsträckt ansvar motverkar på ett effektivt sätt missbruk i utstationeringssituationer genom att försvåra för konstruktioner och upplägg i entreprenörkedjan som gör att ansvaret för utbetalning av arbetstagarnas löner blir svårt att utkräva. Detta är helt i linje med tillämpningsdirektivets syfte och får anses vara en befogad åtgärd med hänsyn till svenska förhållanden. Precis som utredningen anför åstadkoms på detta sätt preventiva effekter som minskar risken för missbruk, vilket inte drabbar seriösa entreprenörer som är måna om att reglerna om utstationering respekteras. Ansvaret är dessutom subsidiärt i förhållande till arbetsgivaren och förenat med regressrätt.

Sieps kan inte heller, återigen med hänsyn till hur den svenska arbetsmarknadsmodellen är utformad, se att det är omotiverat eller oproportionellt att entreprenöransvaret ska omfatta den lön som har *avtalats*. Minimilön är en så pass oklar och osäker företeelse på den svenska arbetsmarknaden att en sådan lönenivå, eller de regler som omgärdar den, inte kan betraktas som en lämplig utgångspunkt för entreprenöransvaret. Endast när avtalad lön inte

kan visas av arbetstagaren bör, som utredningen anför, reglerna om minimilön i utstationeringslagen tillgripas.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan framstår det, såsom utredningen föreslår, rimligt att entreprenöransvaret utformas som ett strikt ansvar. Ett sådant ansvar torde för övrigt vara ägnat att främja vidtagandet av kontrollåtgärder från entreprenörernas sida för att säkerställa att reglerna om utstationering respekteras, eftersom entreprenörerna härigenom minimerar risken för att de själva blir betalningsansvariga för arbetstagarnas löner.

Att de föreslagna reglerna är semidispositiva förefaller även det rimligt mot bakgrund av hur den svenska arbetsmarknadsmodellen fungerar.

Sieps ställer sig dock avslutningsvis tveksam till utredningens förslag att man, genom bestämmelser i entreprenadavtal, ska hålla inne med en viss del av kontraktssumman till säkerhet för arbetstagarnas löner. Det är inte klart hur sådana bestämmelser ska kunna framtvingas, men det är tänkbart att den typen av villkor skulle kunna ställas vid en offentlig upphandling. Utredningens förslag i denna del, till skillnad från de andra förslagen, är inte föremål för någon grundlig EU-rättslig analys i betänkandet. Ett krav att ställa säkerhet är dock en belastning för entreprenörerna och innebär därför en inskränkning i den fria rörligheten för tjänster som behöver rättfärdigas och överensstämmer med proportionalitetsprincipen. Om utredningens förslag i övrigt genomförs framstår det inte som givet att detta krav kan anses befogat och anses nödvändigt och proportionellt i förhållande till sitt syfte.

I övrigt har Sieps inga särskilda synpunkter på de förslag som läggs fram.

I detta ärende har Eva Sjögren beslutat. Anna Wetter har varit föredragande.

Eva Sjögren

Direktör